

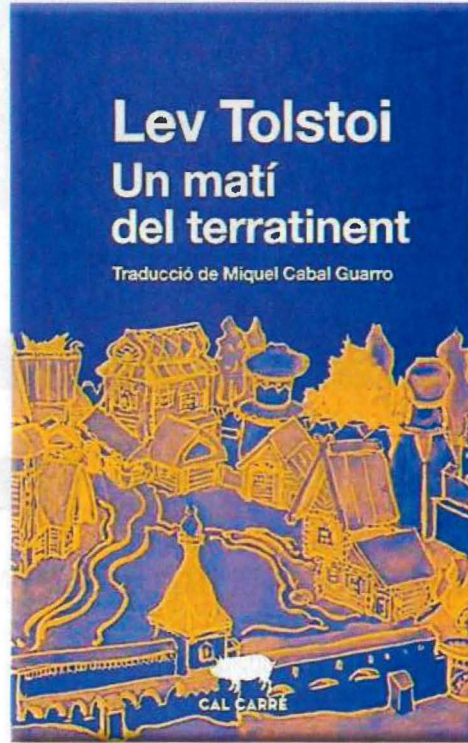

El jove Tolstoi

La lectura de la novel·la de Lev Tolstoi dita *Un matí del terrinent*, publicada originalment en 1856, em produeix una forta sensació de coses vistes i sentides que, malgrat la llunyania en el temps, em resulten fins a cert punt familiars. Si algú de vostès vol fer-se una idea de com devien de viure els pagesos a Rússia o a Catalunya a meitats del segle XX, a les pàgines de Tolstoi hi trobaran uns excel·lents diàlegs i unes precises descripcions que els commouran.

La nova traducció al català de Miquel Cabal Guarro, que s'afegeix a les traduccions recents d'Arnau Barrios i de Judit Díaz Barneda d'altres novel·les cabdals de Lev Tolstoi, entre les quals una traducció directa del rus de *Guerra i pau*, dona una idea perfecta d'un matí en la vida d'un príncep anomenat Nekhliúdov que és ple d'una bondat, diguem-ne, infinita, que pretén abandonar els seus estudis a la universitat i millorar la vida dels seus pagesos. A la novel·la, que es llegeix amb la fluïdesa habitual de l'autor rus, que sempre parla de coses importants amb una claredat inusitada, hi trobem una curiosa impressió d'idealitat en la personalitat d'aquest jove príncep que vol donar un gir copernicà a la seua vida.

L'obra té tot l'aire de ser autobiogràfica, amb la característica ne-

↓ **A LA NOVEL·LA ES VEU LA CAPACITAT DE PRENDRE DECISIONS VITALS PER PART D'UN SENYOR FEUDAL RUS DEL SEGLE XIX**

tedat d'estil que alguns han intentat d'imitar sense sortir-se'n gaire. No tothom és un aristòcrata ple de vida, que posseeix terres i serfs.

A la novel·la es veu la capacitat d'ordenar el present, de prendre decisions vitals per part d'un senyor feudal rus del segle XIX –alter ego del Tolstoi jove– que vol fer el bé per als seus pagesos més aviat doblegats per un destí feroç. El relat de les vides concretes dels pagesos russos

de meitat del XIX mostra homes que són vençuts pel seu viure, pel seu context, per les seues circumstàncies. El lector se'nadona, el pagès protagonista, no pas gaire.

El príncep jove –vull dir el protagonista de la novel·la– escriu una carta a la tieta en francès explicant-li la seua decisió. La tieta, és clar, el contradia amablement, però no pot obligar-lo a fer el que no vol fer. És una autoritat tova. Entenc que és un retrat exacte del temperament de Tolstoi escriptor: no ha de bregar pas contra el pare, que és mort, tampoc no li cal oposar-se a la mare, que també és morta.

Així que, segons com es miri, el sentiment de Lev Tolstoi topa amb les cabanes dels pagesos a mig caure, amb els camps sense llaurar ni adobar i amb el desig dels joves pagesos de marxar del poble. L'ideal i el concret no s'avenen: l'ideal vol molta terra pròpia,

moltes cases ben construïdes, moltes tietes il·lustrades que saben prou francès per escriure una carta sàvia i elegant, i no barrar pas al seu nebot il·lusionat i tendre.

Tot escrit amb una gràcia aèria, continguda, sense parangó.